

УДК 336.741.23:331

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ГРОШОВОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ

Пшик Богдан Іванович,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів
Львівського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»,
e-mail: pshykb1978@ukr.net

Анотація. Подано рекомендації щодо забезпечення стійкості грошового обігу в Україні в контексті реалізації грошово-кредитної політики за рахунок: встановлення інфляційних цілей, упровадження режиму таргетування інфляції, політики обмінного курсу, підвищення ступеня незалежності та прозорості діяльності НБУ у сфері грошового обігу та монетарної політики.

Ключові слова: грошовий обіг, грошово-кредитна політика, таргетування інфляції, стійкість грошового обігу, центральний банк.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 0; бібл.: 5.

ENSURING THE SUSTAINABILITY OF MONETARY CIRCULATION IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF REALIZATION OF MONETARY POLICY INSTRUMENTS

Pshik Bogdan,
Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Finance
of the Lviv Institute
of SHEI «Banking University»
e-mail: pshykb1978@ukr.net

Abstract. A special feature of the modern economy is to ensure the stability of monetary circulation, which is a prerequisite for ensuring economic equilibrium for any country. This is manifested in the stability of all prices and tariffs, the full satisfaction of solvent demand for goods and services, the balance of consumption and savings, the correspondence of the rates of turnover of money and the mass of goods, and, ultimately, the balanced development of the economy due to the observance of the law of monetary circulation.

It is proved that monetary policy contributes to the achievement of the projected socio-economic goals of society and is an essential factor in ensuring the stability of monetary circulation, creating the appropriate basis – price stability and low inflation in the long run. It is when implementing its strategy of monetary policy that the NBU is guided by the gradual transition to a monetary regime based on price stability. This transition, as evidenced by the experience of countries with the regime of inflation targeting, is able to provide low and projected inflation, which will lead to a significant increase in real incomes of the population and business entities, changes in the structure of the consumer basket of the population, improvement of living standards in the country, growth of volumes of the domestic market, which will be the main driving force of socio-economic growth in Ukraine.

The main directions of ensuring the stability of monetary circulation on the basis of monetary policy instruments are: undeniable priority to achieve and maintain price stability in comparison with other monetary policy objectives and objectives; promising decision making based on a macroeconomic basis; Transparency of the activities of the central bank regarding decisions in the sphere of money circulation and monetary policy; ensuring a high level of independence of the central bank; observance of the floating exchange rate regime.

Keywords: money circulation, monetary policy, inflation targeting, stability of money circulation, central bank.

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 0; bibl.: 5.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСТОЙЧИВОСТИ ДЕНЕЖНОГО ОБРАЩЕНИЯ В УКРАИНЕ В КОНТЕКСТЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИНСТРУМЕНТОВ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ

Пшик Богдан Иванович,
доктор экономических наук, профессор,
заведующий кафедрой финансов
Львовского образовательно-научного института
ГВУЗ «Университет банковского дела»
e-mail: pshykb1978@ukr.net

Аннотация. Даны рекомендации по обеспечению устойчивости денежного обращения в Украине в контексте реализации денежно-кредитной политики за счет: установления инфляционных целей, внедрения режима таргетирования инфляции, политики обменного курса, повышения степени независимости и прозрачности деятельности НБУ в сфере денежного обращения и монетарной политики.

Ключевые слова: денежное обращение, денежно-кредитная политика, таргетирование инфляции, устойчивость денежного обращения, центральный банк.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 0; библи.: 5.

Вступ. Особливою рисою сучасної економіки є забезпечення стійкості грошового обігу, що є необхідною передумовою забезпечення економічної рівноваги для будь-якої країни. Це проявляється у стабільності всіх цін і тарифів, повному задоволенні платоспроможного попиту на товари і послуги, збалансуванні обсягів споживання і заощадження, відповідністю швидкостей обороту грошей і товарної маси, а в кінцевому підсумку – збалансованому розвитку економіки завдяки дотриманню закону грошового обігу. І навпаки, розлад грошового обігу, значні темпи інфляції, невизначеність у монетарному орієнтирі ведуть до руйнації ринкових механізмів, сприяють падінню виробництва, загрожують розвалом усієї соціально-економічної системи. Більше того, будь-яка теоретична оцінка стану національної економіки, визначення цілей економічної політики і практичних заходів щодо їх реалізації будуть неповними без урахування змін у грошовій сфері. Це очевидно ще й тому, що грошовий обіг є дуже важливим елементом ринкової економіки, а його стійкість має виняткове значення для її нормального функціонування.

Фінансово-економічна криза, що розгорнулася в Україні, призвела до розбалансування основних макроекономічних пропорцій, дестабілізувала банківську систему, суттєво вплинула на характер і динаміку грошового обігу. У результаті посилились суперечності економічного розвитку, суттєво зросли темпи інфляції, вплив депозитів із банківських установ, збільшилася частка готівки у платіжному обороті, підвищився рівень доларизації економіки. Тому це вимагає використання нових концепцій і методичних підходів до організації банківського бізнесу, грошово-кредитного регулювання економіки і вдосконалення основних засад функціонування грошового обігу в умовах глобальної фінансової та економічної нестабільності. Актуальність зазначених завдань підтверджує той факт, що саме від обсягів, характеру і динаміки показників грошового обігу безпосередньо залежать ефективність економічного розвитку, збалансування

попиту та пропозиції товарів і послуг, динаміка інфляційних процесів, рівень життя населення та соціальна стабільність у суспільстві.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Питаннями організації та вдосконалення грошового обігу займалися такі вітчизняні вчені, як С. М. Аржевітін, Н. І. Гребеник, В. Д. Лагутін, В. І. Міщенко, С. В. Мочерний, П. О. Нікіфоров, О. І. Петрик, М. І. Савлук, В. С. Стельмах та багато інших. Однак досі актуальними залишаються питання опрацювання і практичного впровадження сучасних новітніх підходів до розв'язання проблеми забезпечення стійкості грошового обігу в Україні, вибору оптимального монетарного режиму і низка інших проблем, розв'язання яких повинно сприяти створенню передумов для відновлення економіки загалом.

Метою статті є розроблення пропозицій щодо підвищення стійкості грошового обігу в Україні на базі застосування монетарної політики.

Результати дослідження. В економічній літературі існує усталена думка, що центральний банк може сприяти стійкому економічному зростанню шляхом забезпечення стійкості грошового обігу за рахунок забезпечення стабільності цін, а також утримання низької та стабільної інфляції. Поряд з цим упродовж багатьох років періоду незалежності вітчизняна економіка потерпала від нестабільної та непередбачуваної інфляції, що постійно знижувало довіру до гривні та призвело до таких негативних результатів: високі процентні ставки за кредитами; підвищення рівня доларизації економіки внаслідок природного бажання вкладників уникнути валютного ризику, а також відносно низької вартості кредитів в іноземній валюті для позичальників; уповільнення процесів економічного зростання внаслідок нестабільного економічного середовища.

Дуже часто процес забезпечення стійкого грошового обігу асоціюється з більш жорсткою монетарною політикою, необхідною для досягнення стабільності, у т. ч. посилення обмінного курсу. Звичайно, у коротко- та середньостроковому періодах це призводить до

певного уповільнення економічного зростання через втрату цінових конкурентоспроможних позицій і погіршення поточного рахунку платіжного балансу (завдяки як збільшенню імпорту, так і зниженню експорту). Однак навіть у таких умовах важко стверджувати про негативний ефект для стабільності грошового обігу від переорієнтації монетарної політики від стимулювання економічного зростання до досягнення макроекономічної стабільності [1].

Виходячи з Основних засад грошово-кредитної політики на 2016–2020 роки, базовим принципом її здійснення є беззаперечна пріоритетність на *досягнення і підтримання цінової стабільності порівняно з іншими цілями та завданнями* грошово-кредитної політики. Згідно із Законом України «Про Національний банк України», цінова стабільність – це підтримання в середньостроковій перспективі низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін. При цьому цінова стабільність досягається шляхом дотримання кількісних цілей щодо інфляції, з метою поступового зниження інфляції в Україні до рівнів, сумісних власне із ціновою стабільністю. Так, зокрема, передбачено поступове досягнення середньострокової цілі щодо інфляції, встановленої на рівні 5% (для річного приросту індексу споживчих цін). Водночас установлений рівень інфляції є дещо вищим, ніж у розвинених країнах, і відображає процеси структурної перебудови та зростання продуктивності праці, які спостерігатимуться в українській економіці протягом найближчих років.

При цьому НБУ повинен досягати цілей щодо інфляції, насамперед, шляхом зміни ключової процентної ставки грошово-кредитної політики – процентної ставки за операціями НБУ, що мають найбільший вплив на стан грошового обігу та кредитного ринку. Ця величина повинна відображати стан грошово-кредитної політики, слугуючи операційною ціллю для короткострокових процентних ставок на міжбанківському кредитному ринку. Рішення щодо ключової процентної ставки повинні базуватися на результатах комплексного аналізу та прогнозування макроекономічного, монетарного та фінансового розвитку, а також аналізу реальних монетарних умов, у тому числі процентних ставок, обмінних курсів, грошових агрегатів, кредитів, депозитів тощо.

Інші інструменти грошово-кредитної політики відіграватимуть допоміжну роль у забезпеченні стійкості грошового обігу – вони сприятимуть згладжуванню передавання ефектів від зміни ключової ставки політики в економіку, а також збалансованому розвитку фінансових ринків, а саме [2]:

1. *Обов'язкове резервування.* Цей інструмент слід використовувати для регулювання ліквідності банківської системи та посилення впливу зміни ключової процентної ставки на процентні ставки на міжбанківському ринку.

2. *Операції тонкого налаштування і структурні операції регулювання ліквідності,* тобто тендери рефінансування і тендери з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку зі строковістю, відмінною від основних операцій регулювання ліквідності,

операції репо, валютні свопи, купівля та продаж державних цінних паперів тощо, метою застосування яких є поліпшення функціонування ринку шляхом допомоги його учасникам в управлінні ліквідністю, а не вплив на процентні ставки.

3. *Інтервенції на валютному ринку* для нарощення до належного рівня міжнародних резервів, згладжування надмірних коливань обмінного курсу, не здійснюючи негативного впливу на процес досягнення інфляційної цілі, а також для підтримання ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики.

Крім того, з метою забезпечення стійкості грошового обігу НБУ повинен уживати всіх необхідних заходів з дотримання режиму плаваючого обмінного курсу, оскільки валютний канал на сьогодні є найпотужнішим у трансмісійному механізмі. Більше того, за фіксованого курсу і вільного доступу до капіталу з-за кордону центральний банк не має змоги використовувати такий інструмент, як процентна ставка, а також здійснювати незалежну грошово-кредитну політику. Політика курсової прив'язки зробила очікування громадськості досить чутливими до коливань обмінного курсу, що й створило стимули для прийняття економічними агентами надмірних ризиків, тим самим обмежуючи використання обмінного курсу як буфера від зовнішніх шоків.

При цьому грошово-кредитна політика не буде спрямована на досягнення певного рівня або діапазону обмінного курсу (оскільки такий режим буде спрямовано на підтримання трансмісії ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики), а присутність НБУ на валютному ринку поступово зменшуватиметься, що повинно виражатися в послабленні адміністративних заходів, які обмежують гнучкість обмінного курсу. Усе це сприятиме формуванню прозорого і ліквідного валютного ринку та безперешкодному його функціонуванню.

Ураховуючи нестабільні економічну ситуацію і ринкові очікування, відновлення міжнародних резервів є одним із важливих завдань НБУ в найближчій перспективі. Адже достатній їхній рівень слугуватиме для грошового обігу стабілізуювальним захисним механізмом і фінансової системи держави загалом для згладжування впливу зовнішніх шоків.

Можна розглядати три базові варіанти вибору монетарного режиму для досягнення цінової стабільності. Першим є режим монетарного таргетування, який базується на переконанні, що зміна пропозиції грошей спричиняє відповідну зміну темпів інфляції. Аби цей режим був ефективним, необхідною умовою є існування в економіці стабільного зв'язку між зміною грошової маси та інфляцією. Другий монетарний режим ґрунтується на таргетуванні обмінного курсу і використовує його як номінальний якор інфляції. Третій режим базується на дедалі популярнішій стратегії – інфляційному таргетуванні, де як номінальний якор використовують публічно проголошену інфляційну мету. У виборі одного із цих трьох режимів монетарної політики потрібно враховувати ступінь відкритості економіки, стабільність співвідношення монетарних

агрегатів та інфляції, міру впливу відсоткових ставок центрального банку на економічні процеси та ін. [3, с. 222].

На нашу думку, найефективнішим режимом монетарної політики для України в майбутньому є інфляційне таргетування. По-перше, на відміну від прив'язки обмінного курсу, цей режим вимагає від центрального банку фокусуватися на внутрішній стабільності економіки та відповідати на різноманітні шоки, що загрожують їй. Центральні банки за режиму інфляційного таргетування отримують чималі можливості маневрувати для стабілізації волатильності економічного зростання через використання своїх інструментів (зокрема короткострокових процентних ставок). Тут не існує простих, «механічних» інструкцій щодо того, як центральний банк повинен здійснювати монетарну політику. Навпаки, цей режим вимагає, аби центральний банк використовував усю доступну інформацію, щоб визначити найприйнятніші дії для досягнення інфляційної цілі.

По-друге, на відміну від монетарного, інфляційне таргетування не вимагає чіткого і стабільного зв'язку між грошима та інфляцією. Ще одна ключова перевага інфляційного таргетування – прозорість і можливість легкого розуміння громадськістю головної цілі монетарної політики – цінової стабільності. Прозорість цього режиму сприяє підвищенню довіри і до центрального банку, і до його монетарної політики, а також передбачає підзвітність центрального банку через легкість оцінки його успішності в досягненні заявлених раніше цілей.

Хоча монетарне таргетування може розглядатись як перехідний режим на шляху до повноцінного режиму інфляційного таргетування. Згідно з домовленостями з МВФ, кількісні індикативні орієнтири за монетарною базою були встановлені відповідно до цілей щодо зниження інфляції. У міру досягнення прогресу в імплементації елементів режиму інфляційного таргетування відбуватиметься перехід від кількісних монетарних орієнтирів до консультацій із МВФ відносно досягнення цілей щодо інфляції. Необхідність у цьому ґрунтується на досвіді інших країн, який свідчить, що монетарне таргетування має низку недоліків у середньостроковій перспективі. Зокрема, у країнах із ринками, що розвиваються, таких як Україна, попит на гроші є непередбачуваним, що ускладнює ув'язку інфляційних очікувань з монетарними цілями.

Водночас режим інфляційного таргетування був успішно запроваджений і випробуваний у багатьох різних за ступенем розвитку країнах для створення середовища з низькою і стабільною інфляцією, в якому: інфляція більше не є причиною стурбованості домашніх господарств і підприємств; довіра до національної валюти зміцнюється і зростає сфера її використання; реальна вартість доходів і заощаджень населення зберігається; економічні агенти не застосовують іноземну валюту як засіб обміну, накопичення та міру вартості; низькі номінальні процентні ставки підтримують інвестиційний процес й економічне зростання; домашні господарства і підприємства адекватно оцінюють курсові ризики та готові до потенційно суттєвих ко-

ливань обмінного курсу, результатом яких стає зміна вартості заощаджень і зобов'язань, номінованих в іноземній валюті. Таким чином, режим інфляційного таргетування є найбільш відповідним монетарним режимом для України, який сприятиме проведенню прозорої грошово-кредитної політики і позитивно вплине на стійкість грошового обігу.

Особливу увагу слід звернути на перспективний характер ухвалення рішень стосовно забезпечення стійкості грошового обігу і параметрів грошово-кредитної політики, які слід будувати на макроекономічній основі. Саме такі *рішення повинні ґрунтуватися на комплексному макроекономічному аналізі та прогнозі*. Комплексна система аналізу і прогнозування є однією з головних умов ефективного переходу центральних банків від режиму таргетування обмінного курсу до активної монетарної політики із гнучким обмінним курсом та ціновою стабільністю як основною ціллю в середньостроковому періоді.

Результати змін у грошово-кредитній політиці (тобто наслідки дій її інструментів) проявляються лише з певним лагом, тому прогноз макроекономічного розвитку, зокрема інфляції на середньострокову перспективу, відіграє ключову роль у формулюванні рішень стосовно грошового обігу. У цьому контексті для НБУ ключовим елементом є оцінка основних каналів трансмісійного механізму за допомогою макроекономічних моделей, використання яких дає змогу оцінити вплив монетарних рішень на економіку в середньостроковій перспективі. Особливо актуально це питання постає за режиму інфляційного таргетування, коли центральний банк в оцінках відхилення прогнозованої інфляції від цільової базується на оцінці як поточного стану, так і стану економіки в майбутньому. За інфляційного таргетування існування системи економічного прогнозування є ключовою основою для досягнення успіху (іноді режим інфляційного таргетування навіть називають режимом таргетування прогнозу інфляції).

Система підготовки прогнозу включає узгоджену та аргументовану позицію щодо того, які поточний стан економіки і грошового обігу зокрема; ймовірні тенденції розвитку в майбутньому; наявні ризики; необхідні зміни в політиці, що мають привести до досягнення інфляційної цілі. У межах цієї системи повинні використовуватись відповідні методи, використання яких спрямоване на пояснення зв'язків між інфляцією та іншими макроекономічними змінними. У цьому контексті НБУ повинен публічно декларувати перехід до системи прогнозування, основним елементом якої є конкретна макроекономічна модель, відтворювальна специфіку економічних зв'язків.

Важливо також забезпечити *прозорість діяльності НБУ щодо рішень у сфері грошового обігу і грошово-кредитної політики*, адже для стабілізації інфляційних очікувань і досягнення інфляційної цілі НБУ повинен проводити послідовну, підзвітну та прозору грошово-кредитну політику. Проблема в тому, що не всі рішення подаються для суспільства із відповідними роз'ясненнями, а це дає можливість для неправильного трактування економічними агентами функцій

і завдань центрального банку внаслідок недостатніх роз'яснень грошово-кредитної політики та її наслідків для широкого загалу, що є однією з причин формування негативних інфляційних очікувань у суспільстві, а це стимулює зростання інфляції.

Ефективна стратегія комунікацій центрального банку є ключовим моментом для успішного проведення монетарної політики за режиму інфляційного таргетування. Тому НБУ повинен регулярно інформувати громадськість про виконання поставлених інфляційних цілей, ґрунтовно пояснюючи суть і причини вжитих заходів. Публічне оголошення цільових орієнтирів з інфляції і зобов'язанням центрального банку досягти їх є критерієм підзвітності центрального банку і допомагає формувати інфляційні очікування на заданому рівні.

Виходячи з того, що НБУ орієнтується на необхідність поступового переходу до монетарного режиму таргетування інфляції, коло питань, обговорення яких з громадськістю підвищуватиме ступінь довіри до НБУ, збільшуватиме прозорість монетарної політики, є таким:

1. Визначення цільових орієнтирів інфляції на етапі переходу і в період запровадження режиму інфляційного таргетування та обґрунтування обраного часу переходу.

2. Чітке визначення умов відхилення від цільових показників інфляції.

3. Методи прогнозування центрального банку, тобто пояснення зв'язків між інфляцією та іншими макроекономічними змінними (опис економетричних моделей, які застосовуються).

4. Сутність стратегічної структури політики таргетування – обґрунтування вибору проміжних цілей.

5. Коментарі щодо необхідності посилення ролі процентної політики в системі монетарного регулювання, резерви підвищення дієвості якої містяться в питаннях подальшого розвитку та інституційного вдосконалення фондового ринку і сегмента небанківських фінансових установ як важливої частки трансмісійного механізму.

6. Суть і зміст механізму ухвалення монетарних рішень НБУ. Про цьому головним комунікаційним інструментом у сфері грошового обігу та грошово-кредитної політики слід вважати Інфляційний звіт.

Повинні також надаватися громадськості детальні роз'яснення дій НБУ та причин, які їх зумовили, шляхом оприлюднення прес-релізів і відеозвернень, проведення брифінгів, узагальнюватися в офіційних аналітичних документах НБУ з регулярним їх розміщенням на його веб-сайті. Також у питаннях забезпечення стабільності грошового обігу слід постійно підтримувати комунікації з професійною аудиторією, для формування позицій експертів і аналітиків, що впливають на громадську думку через засоби масової інформації, а також проводити інформативні зустрічі з представниками Уряду і Верховної Ради. Крім того, слід запровадити особисту відповідальність членів Ради і Правління НБУ стосовно рішень, які вони ухвалюють (через опублікування протоколів голосування).

Ще однією необхідною умовою для зміцнення стійкості грошового обігу є *забезпечення високого рівня незалежності НБУ*. Це полягає в тому, що відповідно до чинного законодавства він сприяє фінансовій стабільності та додержанню стійких темпів економічного зростання.

Забезпечення цінової стабільності є достатньо складним завданням, що потребує від НБУ та Уряду узгоджених комплексних рішень, а саме більш тісної співпраці і досягнення консенсусу під час розроблення та реалізації грошово-кредитної та економічної політики. Стаття 6 Закону України «Про Національний банк України» передбачає, що НБУ сприяє дотриманню цінової стабільності в межах своїх повноважень. Також відповідно до цього Закону НБУ підтримуватиме економічну політику Уряду України за умови, що це не перешкоджатиме досягненню цілей щодо інфляції. Одночасно стаття 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» визначає, що одним з основних завдань Кабінету Міністрів є забезпечення здійснення цінової політики. Проте на сьогодні не існує чіткого розподілу відповідальності державних установ за забезпечення цінової стабільності [4; 5].

Це означає, що НБУ не повинен використовувати інструменти грошово-кредитної політики для досягнення будь-яких цілей, які загрожуватимуть досягненню цінової стабільності. Він повинен і надалі співпрацювати з Урядом України та іншими установами в розбудові відповідних інституційних умов для ефективного функціонування режиму інфляційного таргетування, у тому числі зваженої бюджетної політики, розвитку фінансового ринку та інших заходів, пов'язаних зі зміцненням довіри до національної валюти.

Висновки. Грошово-кредитна політика сприяє досягненню прогнозованих соціально-економічних цілей суспільства і є істотним чинником забезпечення стійкості грошового обігу, створюючи відповідне підґрунтя – цінову стабільність і низьку інфляцію в довгостроковому періоді. Саме при реалізації своєї стратегії грошово-кредитної політики НБУ орієнтується на поступовий перехід до монетарного режиму, що ґрунтується на цінновій стабільності. Такий перехід, як свідчить досвід країн із режимом інфляційного таргетування, здатний забезпечити низький і прогнозований рівень інфляції, що призведе до суттєвого зростання реальних доходів населення і суб'єктів господарювання, зміни структури споживчого кошика населення, поліпшення рівня життя у країні, зростання обсягів внутрішнього ринку, що виступатиме основною рушійною силою соціально-економічного зростання в Україні.

Основними напрямками забезпечення стійкості грошового обігу на базі інструментів грошово-кредитної політики є: беззаперечна пріоритетність на досягнення і підтримання цінової стабільності порівняно з іншими цілями та завданнями грошово-кредитної політики; перспективний характер ухвалення рішень, які ґрунтуються на макроекономічній основі; прозорість діяльності центрального банку щодо рішень у сфері грошового обігу та грошово-кредитної політики; забезпечення високого рівня незалежності

центрального банку; дотримання режиму плаваючого обмінного курсу. Підвищенню стійкості грошового обігу в Україні сприятиме скорочення обсягів тіньової економіки, стимулювання припливу вільних коштів

економічних суб'єктів у національну економіку, легалізація незаконних капіталів та грошових потоків. Саме ці питання виступають предметом для дальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Постанова Правління НБУ від 18.08.2015 № 541 «Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2016–2020 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=28745297>.
2. Рішення Ради Національного банку України від 12 вересня 2017 року № 37-рд «Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681>.
3. Проблеми цінової та фінансової стабільності й інноваційного розвитку в Україні : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2010. – 263 с.
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
5. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 № 794-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

References

1. Postanova Pravlinnia NBU № 541 vid 18.08.2015 r. «Pro Osnovni zasady hroshovo-kredytnoi polityky na 2016–2020 roky» [Resolution of the Board of the NBU № 541 from August 18, 2015 «On the Basic Principles of Monetary Policy for 2016–2020»]. (n. d.). bank.gov.ua. Retrieved from : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=28745297> [in Ukrainian].
2. Rishennia Rady Natsionalnoho banku Ukrainy vid 12 veresnia 2017 roku № 37-rd «Pro Osnovni zasady hroshovo-kredytnoi polityky na 2018 rik ta serednostrokovu perspektyvu» [Decision of the Council of the National Bank of Ukraine from September 12, 2017, № 37-rd «On the Main Principles of Monetary Policy for 2018 and the Medium-Term Perspective»]. (n. d.). bank.gov.ua. Retrieved from : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681> [in Ukrainian].
3. Kuznetsova, A. Y. (Eds.). (2010). Problemy tsinovoyi ta finansovoyi stabilnosti y innovatsiynoho rozvytku v Ukraini [Problems of Price and Financial Stability and Innovation Development in Ukraine]. Kyiv : UBS NBU [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnyy bank Ukrainy» vid 20.05.1999 № 679-XIV [Law of Ukraine «On the National Bank of Ukraine» from May 20, 1999, № 679-XIV]. (n. d.). zakon3.rada.gov.ua. Retrieved from : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14> [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy «Pro Kabinet Ministriv Ukrainy» vid 27.02.2014 № 794-VII [Law of Ukraine «On the Cabinet of Ministers of Ukraine» from February 27, 2014, № 794-VII]. (n. d.). zakon2.rada.gov.ua. Retrieved from : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18> [in Ukrainian].